

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto
tel: 07/373 05 70, fax. 07/373 05 90
www.kmetijskizavod-nm.si

OSKRBA TAL V VINOGRADIH

V vinogradništvu v Posavju so ozelenjena tla že kar zelo priznan način oskrbe tal, vsaj 30 let in več. Zeleni pokrov kakor po ljudsko imenujemo ozelenjena vinogradna tla, so eden najpogostejših načinov ozelenitve tal v vinogradu. Ozelenitev tal je tudi najustreznejši način oskrbe tal v vseh okolju bolj sprejemljivih načinih pridelave tako integriranem in še bolj v ekološkem načinu pridelave. Glede na naše naravne pridelovalne pogoje lahko priporočamo negovano ledino kot način najcenejše oskrbe tal v medvrstnem prostoru vinograda. V zadnjih letih je na voljo kar nekaj specifične mehanizacije, ki jo lahko uporabimo tudi za košnjo v med trtnem prostoru. Pri ekološki pridelavi grozdja je uporaba herbicidov popolnoma prepovedana in tako je tam uporaba te specialne mehanizacije pri večjih površinah seveda zelo dobrodošla in neobhodna.

Z samo oskrbo vinogradnih tal lahko posegamo v talni sistem in s tem v rast trte zavirajoče ali pospešujoče. Seveda se pri tem zavedajmo, da naj bi bil vpliv vinogradnika na sam talni sistem in na procese v tleh čim manjši. Po ozelenitvi se življenje v tleh opazno izboljša. Zaskorjenost in zbitost tal se zmanjšata. Poveča se delež organskih snovi v tleh. Tudi globljih plasteh tal zaznamo s setvijo podorin izboljšano strukturo in s tem kapaciteto tal na sprejemanje vode. Sama zračnost tal se zelo poveča, boljša je izmenjava plinov predvsem CO₂ in kisika, kar v znatni meri pripomore k manjši površinski zakisanosti in pojavu in razrasti mah. V ozelenjenih tleh se močno poveča število mikroorganizmov in makro-organizmov (deževnikov). Uspešnost rasti in gojenja trte je zelo soodvisna od talnih pogojev in dostopnosti za hranila in predvsem vodo. V strukturiranih tleh je gojenje in rast trte mnogo uspešnejša in tako tudi trsi najlažje prebrodijo rastne strese, predvsem pomanjkanje vode in visoko vročino. Tako poznamo trajno naravno ozelenjena tla in ozelenjena tla s setvijo ustrezne travne-deteljne mešanice. Delež trav ali detelj je odvisen od talnega tipa tal in naklona našega vinograda. Pri strmejših vinogradih naj bo delež trav večji in pri bolj položnih legah je lahko delež detelj večji. Drug način ozelenitve tal v vinogradih je kratkotrajna ozelenitev. Za kratkotrajno ozelenitev se lahko odločimo zaradi kratkoročnih ciljev, predvsem povečanja vnosa organskih snovi, in to običajno izvajamo od poznega poletja do zime. Lahko ozelenimo celo površino, pogosteje pa vsako drugo vrsto in naslednjo sezono ali po potrebi zamenjamo.

Ta način uporabimo predvsem tam, kjer imamo težave s klorozami, s stoječo vodo, nepropustnostjo, saj tako v teh tleh spodbudimo življenje in tako tla niso več monokulturna, kot sicer. V takih tleh v kratkem času izdatno obogatimo tla z mikroporami in kisikom in hranili predvsem toliko bolj, kolikor večji delež metuljnic sejemo v mešanici.

Uspešnost setve trav in detelj je zelo odvisna od časa setve in uspešnosti obdelave. Tako težka tla ne obdelujemo v mokrih talnih pogojih in lažja tla v ne presuhih talnih pogojih, predvsem zaradi slabe kaljivosti semen in tudi povečane nevarnosti za erozijo.

Novo mesto 20.02.2018

Jernej MARTINČIČ, univ.dipl.ing.kmet.